

ПРОТИПОЖЕЖНЕ БУДІВЕЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО НОВОЇ ЗЕЛАНДІЇ

Томіленко М. А., Науковий керівник – Стенура В. С., канд. екон. наук, доцент, Національний авіаційний університет

Сучасні глобалізаційні процеси в світі неминуче впливатимуть на інтеграцію будівельної галузі України, в першу чергу, в європейську та світову системи стандартів, технічних регламентів, нагляду і контролю, які характерні для економічно розвинених країн. Сучасне будівельне законодавство Нової Зеландії складається з двох компонентів: статутного закону і статутного регламенту. Основними нормативно- правовими актами, які регламентують будівельну галузь Нової Зеландії є Будівельний акт від 2004 р. та Регламент про будівельні норми і правила від 1992 р. [1, 2]. Будівельний акт № 72 від 24 серпня 2004 р. встановлює принципи технічного регулювання будівельної галузі, зокрема, закріплює застосування параметричних будівельних норм і правил, визначає правила ліцензування професійної діяльності, а також містить положення, які запроваджують функції, обов'язки та повноваження наглядово-контролюючих органів та інші положення щодо будівельної діяльності.

Регламент про будівельні норми і правила від 1992 р. в свою чергу поділяється на правовий та технічний компоненти. Правовий компонент Регламенту конкретизує поняття «кодіфікованих норм і правил», які містяться в Будівельному акті. Регламент указує, що такими нормами і правилами є Будівельний кодекс, який включено до додатку 1 в Регламенті про будівельні норми і правила [3]. Будівельний кодекс є технічним компонентом Регламенту. Він містить викладені параметричною мовою загальні правила безпеки в будівництві, які є обов'язковими до застосування кодифікованими будівельними нормами та правилами Нової Зеландії. Для правильного розуміння механізмів застосування параметричних норм, закладених в будівельне законодавство Нової Зеландії, будівельні норми і правила слід класифікувати за їх правовим статусом на обов'язкові та добровільні. Обов'язкові норми і правила кодифіковані та позначаються терміном Будівельний кодекс. Добровільні норми і правила мають двоярусну структуру. Верхній ярус представляє з себе комплект настанов до Будівельного кодексу, призначений для надання допомоги суб'єктам технічного регулювання в дотриманні вимог Будівельного кодексу. Нижній ярус складають: (а) так звані «схвалені документи», представлені нормами і правилами, на які посилаються настанови, і (б) інші будівельні норми і правила, застосування яких в будівельній практиці не регламентується [4, с. 285].

За методом нормування Будівельний кодекс Нової Зеландії є параметричним і встановлює мінімальні вимоги до об'єктів будівництва. Таким чином, параметричні норми не описують детальні вимоги до проектування та будівництва будівель і споруд. Замість цього, вони встановлюють вимоги до того, яким характеристикам повинен відповідати кінцевий продукт будівництва та його компоненти для того, щоб не становити загрозу життю і здоров'ю людей та природному середовищу. Структурно Будівельний кодекс розбитий на 8 частин, кожна з яких охоплює певний аспект безпеки будівельної продукції [3]: а) Загальні положення. Дана класифікація будівель і споруд; в) Стійкість. Вимоги до несучих конструкцій; с) Пожежна безпека; d) Доступність. Вимоги до забезпечення доступного середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями; е) Волога. Захист від вологи; f) Безпека споживачів; g) Інженерні системи та пристрої (електроустановки, водопровід, каналізація тощо); н) Енергоефективність. Вимоги, виконання яких сприяє заощадженню енергії. Будівельний кодекс складається з двох вступних розділів і 35 технічних розділів. Два вступних розділи описують загальні положення, змальовуючи в загальних рисах класифікацію видів експлуатації або типів будівель і визначення термінів. У традиціях класичного параметричного нормування, кожен з 35 технічних розділів складається з трьох компонентів: 1) цілі нормування; 2) функціональні вимоги до об'єкта нормування; 3) критерії роботи об'єкта нормування. Відповідальність за підготовку пропозицій щодо зміни будівельного законодавства

покладено на Департамент у справах житлового та цивільного будівництва [5]. Зміни, які вносяться до Будівельного акту та Будівельного кодексу, є результатом зворотного зв'язку держави з будівельною галуззю Нової Зеландії. Департамент у справах житлового та цивільного будівництва здійснює постійну роботу зі збору та аналізу інформації з будівництва, проводить зустрічі і обговорення з проєктувальниками, будівельниками та споживачами будівельної продукції. До розробки нормативних положень залучаються зацікавлені представники державних установ і приватних організацій та підприємств [3].

Законодавство передбачає два протилежні по суті та методам категорії засобів, спрямовані на забезпечення дотримання Будівельного кодексу: (1) настанов до Будівельного кодексу і (2) альтернативних рішень [6]. Настанови є добровільними будівельними нормами і правилами. Їх призначення полягає в тому, щоб надати можливість суб'єкту технічного регулювання скористатися заздалегідь схваленими розпорядчими нормами і стандартами, суворе дотримання яких забезпечує дотримання параметричних вимог Будівельного кодексу. Для суб'єктів технічного регулювання, чії рішення, матеріали, вироби і методи не вписуються в жорсткі рамки розпорядчого нормування, будівельне законодавство Нової Зеландії пропонує можливість застосування Альтернативних рішень. Альтернативне рішення – це технічний засіб дотримання вимог будівельного законодавства, який дозволяє незначне або істотне відхилення від схвалених рішень, викладених в Настанові по дотриманню норм.

Новозеландський досвід технічного регулювання показує, що держава відіграє істотну, проте не обов'язково вирішальну роль в системі технічного регулювання в цілому і в окремих її компонентах зокрема.

Відмінною особливістю сучасних систем технічного регулювання Нової Зеландії є широке застосування механізмів саморегулювання і залучення фахівців приватного сектора для виконання функцій нагляду, контролю та оцінки відповідності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Building Act 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.govt.nz/act/public/2004/0072/latest/whole.html>.
2. Building Regulations 1992 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.govt.nz/regulation/public/1992/0150/latest/DLM162570.html>.
3. The building code [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.govt.nz/regulation/public/1992/0150/latest/DLM162576.html>.
4. Техническое регулирование в строительстве. Аналитический обзор мирового опыта [Текст] : Snip Innovative Technologies ; рук. Серых А. – Чикаго: SNIP, 2010. – 889 с. : ил.
5. Department of Building and Housing New Zealand Government [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oag.govt.nz/2012/efficiencystories/collaboration/department-of-building-and-housing>.
6. ACD 2009 About Compliance Documents / Department of Building and Housing New Zealand Government. – 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dbh.govt.nz/building-about-compliance>.